

20141364246

АКАДЕМИЈА ЗА ОБУКА НА СУДИИ И ЈАВНИ ОБВИНИТЕЛИ ПАВЕЛ ШАТЕВ

Врз основа на член 12 од Законот за Академијата за судии и јавни обвинители („Службен весник на Република Македонија“ бр. 88/2010, 166/2012 и 26/2013), Управниот одбор на Академијата, на седницата одржана на ден 5.9.2014 година, го донесе следниот

ПРАВИЛНИК ЗА ПОЧЕТНА ОБУКА – ПРАКТИЧНА НАСТАВА

I. ПРЕДМЕТ НА УРЕДУВАЊЕ

Член 1

Со овој Правилник се уредуваат правилата за траењето, статусот, правата и обврските на слушателите во практичната настава (во натамошниот текст: слушатели) и на менторите, содржината на истата, поодделно за слушателите определени за судии и слушателите определени за јавни обвинители, критериумите и елементите за вреднување на успехот и оценувањето на слушателите, водењето на евиденцијата во текот на практичниот дел од почетната обука (во натамошниот текст: практична настава), согласно Програмата за практична настава, а врз основа на начелата за јавност и информираност за работењето на Академијата.

II. ПРАКТИЧНА НАСТАВА

Содржина и траење на практичната настава

Член 2

Содржината на практичната настава е определена во зависност од определеноста на слушателот за судија или за јавен обвинител, а траењето на истата е определено во член 5 од овој Правилник.

Практичната настава се спроведува под насоки и упатства на менторите – судии и јавни обвинители, по правило во судовите и јавните обвинителства и Министерството за внатрешни работи (полицијата).

Практичната настава за слушателите започнува по завршување на теоретската настава во тековната година и трае 15 месеци, од кои последниот месец се состои во подготовка за полагање и полагање на завршниот испит), а конкретното времетраење на секој сегмент од практичната настава е определено во недели, согласно Програмата за практична настава.

Подготовката за полагање на завршниот испит од претходниот став на овој член се состои од активности, определени од страна на менторите.

Цел на практичната настава

Член 3

Согласно општата цел, определена во чл. 59 од Законот за Академијата за судии и јавни обвинители, посебна цел на практичната настава е слушателите, под водство на

менторите, да се обучат и професионално да се оспособат за успешно извршување на судската, односно обвинителската функција.

Начин и место на реализација на практичната настава

Член 4

Практичната настава се изведува во основните судови со проширена надлежност, во апелационите судови, во основните јавни обвинителства со проширена надлежност и во вишите јавни обвинителства на четирите апелациони подрачја: Скопје, Битола, Штип и Гостивар и во Министерството за внатрешни работи (полицијата).

Траењето на практичната настава се определува во зависност од определеноста на слушателот за судија или за јавен обвинител.

Времетраењето на практичната настава за слушателот определен за судија е:

- 10 месеци во основните судови (5 месеци на граѓанска материја и 5 месеци на кривична материја),

- 3 месеци во апелационите судови (1,5 месец – 6 недели на граѓанска материја и 1,5 месец- 6 недели на кривична материја),

- 1 месец во основните јавни обвинителства

Времетраењето на практичната настава за слушателот определен за обвинител е:

- 10 месеци во основните јавни обвинителства

- 1 месец во вишите јавни обвинителства

- 2 месеци во основните судови (1 месец на граѓанска материја, 1 месец на кривична материја)

- 1 месец во Министерството за внатрешни работи (полиција).

Времетраењето на практичната настава по одделни области во судовите и јавните обвинителства и во полицијата и редоследот на практичната настава поблиску се уредува со Програмата и Распоредот за практична настава, кои се изготвуваат за секоја генерација слушатели на почетна обука, а по определувањето на слушателите за професијата на судија или обвинител.

III. ПРЕДМЕТ И СОДРЖИНА НА ПРАКТИЧНАТА НАСТАВА

Содржина на практичната настава

Член 5

Практичната настава на слушателите се спроведува во областа на: кривично право и граѓанско право.

Содржина на практичната настава на слушателите определени за судии

Член 6

Практичната настава за кривично право се состои од: обука во судовите (основни и апелациони) и обука во основните јавни обвинителства.

Обуката за кривично право во основните судови се состои од: надлежностите на судијата на претходна постапка, надлежностите во врска со оценка на обвинението, главна

расправа, постапката спрема малолетници и прекршочната постапка, а обуката во апелационите судови ја опфаќа постапката по редовни и вонредни правни лекови.

Обуката за кривично право во основните јавни обвинителства се состои од претходната постапка (предистражна и истражна) и обвинувањето.

Практичната обука за граѓанско право опфаќа: обука во основните судови и обука во апелационите судови.

Обуката за граѓанско право во основните судови се состои од: парнична постапка, постапка по работни спорови, постапка по стопански спорови и стечајна постапка, а во апелационите судови, постапка по редовни и вонредни правни лекови.

Содржина на практичната настава на слушателите определени за јавни обвинители

Член 7

Практичната настава на слушателите определени за јавни обвинители опфаќа: обука во основните јавни обвинителства, обука во вишите јавни обвинителства, обука во основните судови (во граѓанска и кривична материја) и обука во Министерството за внатрешни работи (полиција).

Практичната настава во основните јавни обвинителства се состои од: предистражна постапка, истражна постапка, обвинување, постапување на јавниот обвинител на главна расправа, постапување на јавниот обвинител во забрзаните и посебните постапки и постапката за спогодување, а во вишите јавни обвинителства постапката по редовните и вонредните правни лекови.

Практичната настава во основните судови се состои од: главна расправа во кривична и граѓанската област.

Практичната настава во Министерството за внатрешни работи (полицијата), се состои од: предистражната постапка во надлежност на правосудната полиција.

IV. ОРГАНИЗАЦИЈА И МЕТОДОЛОГИЈА

Методи и техники за спроведување на практичната настава

Член 8

Практичната настава се спроведува особено преку следниве методи и техники:

- присуство на судски расправи што ги води менторот, или друг судија;
- изготвување нацрт - судски одлуки, нацрт - обвиненија и други процесни акти;
- присуство на испитување на осомничени и сведоци кај јавниот обвинител и на главна расправа;
- присуство на истражни дејствија преземени од јавниот обвинител и преземање на истражни дејствија под контрола на менторот – јавен обвинител;
- присуство при преземање на надлежностите на судијата за претходна постапка;
- присуство при одлучување на судијата/ советот за испитување на обвинение;
- присуство и учество при спогодување;
- учество во симулирани судења;
- учество на студиски посети и обуки во странство.

Стекнување на способности и вештини

Член 9

Менторите во текот на практичната настава кај слушателите ги развиваат способностите и вештините за:

- правни способности: познавање на домашните и меѓународните процесни и материјални закони и практика на домашните и меѓународните судови, способност за правилна оценка на доказите и фактите, разграничување на фактички и правни прашања, способност за решавање на спорни прашања, подготовка на одлуките и нивно навремено изготвување, за образлагање на одлуките, правилна примена на законите;

- професионални и лични особини: развивање на интегритет, етичност, независност, непристрасност, почитување на начелата на законитост и правичност, чувство за коректност, внимателност, разбирање на разликите, професионално и достоинствено однесување во судницата;

- комуникациски вештини (писмени и усни) и компјутерски вештини: стекнување вештина за директно и вкрстено испитување, употреба на јасен и разбирлив говор во воведните и завршните зборови, јасен јазик во пишувањето, градење правила за законито и етичко однесување со странките и другите учесници во постапката, вештина за комуницирање со правосудната полиција, развој на вештини за користење на компјутерските технологии, за електронско управување на предметите, за користење на правните бази и документациони ресурси, особено на базите на пресуди на Европскиот суд за човекови права и за нивно користење како референтни во домашните постапки;

- управувачки способности: ефективна примена на принципите за управување со предметите и времето, управување и координирање на претходната постапка од страна на јавниот обвинител, менаџмент во судница, способности за управување со стрес;

- вештини за спогодување и за засилена примена на забрзаните постапки: развивање вештини за спогодување меѓу обвинетиот и јавниот обвинител, за примена на законските одредби за спогодување меѓу странките, способност за решавање на случајот на друг законски предвиден начин (казнен налог, медијација).

V. МЕНТОРИ

Статус на менторите

Член 10

Слушателите во текот на практичната настава работат под водство на ментори.

Менторите се определуваат од редовите на активните судии и на јавни обвинители коишто ги исполнуваат критериумите за ментори предвидени во член 35 од Законот за Академијата за судии и јавни обвинители.

Судскиот совет на Република Македонија и Советот на јавни обвинители на Република Македонија, до Управниот одбор, во зависност од бројот на учесниците во секој циклус од практичната обука доставува поширока листа на поименично определени ментори од редовите на активните судии и на јавни обвинители кои работат на конкретна материја, согласно Програмата за практична настава.

Менторите го задржуваат статусот на судии или јавни обвинители, а правата од работен однос ги остваруваат во судот, односно во јавното обвинителство во кое се вработени.

(1) Својството на ментор престанува:

- по барање на менторот;
- поради престанок на функцијата судија и јавен обвинител;
- поради премин во друг оддел, суд или јавно обвинителство, што не е поврзан со областа на менторство за која бил ангажиран;
- поради спреченост за вршење на редовните менторски обврски, со што се нарушува перманентното и планираното одвивање на почетната обука;
- доколку согласно резултатите од спроведената евалуација, несовесно, нестручно и нередовно ја врши дејноста на ментор.

Во случај на настанување на било која од причините за спреченост на менторот за непречено спроведување на Програмата за практична обука, менторот и претседателот на судот, односно јавниот обвинител на јавното обвинителство е должен веднаш за тоа да го извести директорот на Академијата.

Директорот на Академијата, без одлагање, определува друг ментор од доставената листа и за тоа ќе ги извести менторот, претседателот на судот и надлежниот јавен обвинител и Судскиот совет, односно Советот на јавните обвинители и Управниот одбор на Академијата.

Доколку листата на ментори е исцрпена, директорот, од Судскиот совет, односно од Советот на јавните обвинители на Република Македонија, ќе побара да се определи нов ментор.

Права на менторите

Член 11

Менторите имаат право на надоместок за извршената работа.

Надоместокот на менторите се пресметува за успешно завршената менторска работа во текот на една недела.

Висината на надоместокот од став 1 на овој член се определува со посебен Правилник донесен од страна на Управниот одбор на Академијата.

Доколку во текот на практичната обука во основен суд на граѓанска или кривична материја, поради потребата на Програмата или Распоредот, учесникот е упатен кај друг судија, од редот на менторите на Академијата, надоместокот му се исплаќа на тој ментор, сразмерно со времето поминато под негово менторство.

Начинот на реализирање на правата и обврските на менторите се уредуваат со договор склучен со Академијата.

Специјализирана обука за ментори

Член 12

Заради усовршување и осовременување на менторската работа, менторите имаат право и обврска да посетуваат специјализирани обуки за ментори во земјава и во странство организирани од Академијата (обука на ментори).

Правила за назначување на ментори

Член 13

Еден ментор може да биде ментор на повеќе слушатели.

На секој слушател му се назначува ментор за практична работа во секоја институција и во секоја област (граѓанска, кривична) посебно, согласно Програмата за практична настава.

Практичната настава во основен суд (граѓанска или кривична област), учесникот ја реализира под менторство на одредениот ментор со Програмата за практична настава.

Менторите од менторскиот тим при утврдување на планот на активностите на секој слушател и неговото движење по поодделните оддели во граѓанска или кривична област во основните судови, должни се учесниците да ги упатат кај судиите во тие оддели, доколку има такви на листата на ментори на Академијата.

Доколку во реализацијата на практичната настава на слушателот, во поединечни оддели од граѓанска или кривична област, се вклучени и други ментори, кои се на листата на ментори на Академијата, тие учествуваат при формирање на бодовите, што слушателот ги добива врз основа на целокупно реализираната практична настава, за што добиваат надоместок сразмерно со времетраењето на менторството.

Менторите од став 1 и 2 на овој член го сочинуваат менторскиот тим, за секој учесник поодделно.

Улога, права и обврски на координаторот

Член 14

Со Програмата за практична настава, во секој менторски тим се определува и координатор кој ја следи и ја координира практичната работа на слушателот во текот на целата настава.

Координаторот на секој менторски тим, покрај редовните права и обврски на менторот, се грижи и за доследна реализација на Програмата за практична настава и тоа:

- ја следи и ја усогласува работата на менторите од менторскиот тим на кој му припаѓа и се грижи за постојаната координација со Академијата;

- изготвува збирен распоред за целата практична настава на слушателот, врз основа на планот на активности од член 15, став 1, алинеја 1 што го изработува секој ментор од тимот за тој слушател и го доставува до Академијата и до претседателот на основниот суд, односно јавниот обвинител на основното јавно обвинителство, каде слушателот ќе ја изведува наставата, а непосредно пред започнување на практичната настава;

- контактира со менторите од тимот и се информира за секоја промена и движење на слушателот, согласно со распоредот;

- должен е да ја известува Академијата за секоја потреба од измена на распоредот и на движењето на слушателот и за тоа да побара одобрување од Академијата, како и за сите прашања од значење за редовното и ефективно одвивање на практичната обука;

- по завршување на практичната настава, ја доставува до Академијата, целокупната писмена евиденција, водена од секој ментор; извештајот на поединечните оценки и за бодовите на секој слушател за целокупно реализираната практична настава; изработените задолжителни писмени акти и записниците од задолжителните симулирани судења;

- задолжително, со целиот менторски тим, учествува во изборот на предметите за активностите кои се оценуваат и кои не се оценуваат, во спроведувањето и оценувањето на активностите на слушателот кои задолжително се оценуваат и во спроведувањето на активностите кои не се оценуваат, а кои претставуваат основа за определувањето на бодовите од целокупно реализираната практична настава.

Збирниот распоред од став 2, алинеја 2 на овој член го опфаќа упатувањето на слушателите во одделите на судовите, во јавните обвинителства, и во полицијата.

Должности на менторите кон Академијата

Член 15

Менторот во текот на реализирањето на практичната настава е должен:

- пред започнувањето на обуката, да изготви План на активности за практична работа, согласно Програмата за практична настава, во координација со другите ментори од менторскиот тим и истите да ги достави на координаторот заради изготвување на збирен распоред за секој учесник за целата обука, како и до претседателот на основниот суд, односно јавниот обвинител на основното јавно обвинителство, каде слушателот ќе ја обавува наставата;

- еднаш неделно, до координаторот на тимот, да доставува копии од пополнетиот Менторски дневник, потпишани со цело име и презиме;

- да ја известува стручната служба на Академијата за своите отсуства (боледување, годишни одмори, други отсуства), како и за отсуствата на слушателот, а за отсуствата на слушателот да го известува и лицето во судот, односно обвинителството кое е одговорно за редовноста на стручната служба, како и за секоја потреба од промена на распоредот, заради одобрување од страна на Академијата (распоред на менторот на друг оддел, избор во повисока инстанца, други пречки за вршење на обуката);

- редовно да го известува координаторот на тимот и Академијата за преминување на учесникот во друг оддел, суд, јавно обвинителство или во полиција;

- менторите од целиот менторски тим, заедно со координаторот, задолжително учествуваат во изборот на предметите за активностите на слушателот кои се оценуваат и за активностите кои не се оценуваат, во спроведувањето и оценувањето на активностите на слушателот кои задолжително се оценуваат и во спроведувањето на активностите кои не се оценуваат, а кои претставуваат основа за определувањето на бодовите од целокупно реализираната практична настава.

Должности на менторите кон учесниците

Член 16

Менторот во текот на практичната настава е должен:

- да ја охрабрува активната партиципација на слушателите;

- да им дава поддршка, помош и совети за сите прашања поврзани со функцијата за која се подготвуваат;

- да го подели искуството и знаењето со слушателите;

- да го надгледува изведувањето на практичната работа;

- објективно да ги вреднува и оценува сите активности на слушателите предвидени во овој Правилник;

- да биде информиран за секоја промена на обуката на слушателот и за секое движење во другите одделенија, органи, институции или установи;

- навремено и постојано да ги информира слушателите за формите за проверка на оспособеноста на слушателите за практична работа, како и за нормите за бодирање на успехот;

- да ги направи достапни за слушателите, предметите, законите и другата литература и домашна и странска пракса потребна за извршување на судската, односно обвинителската функција;
- да води писмена евиденција за практична настава на слушателот додека е под негово менторство;
- да ги поттикнува слушателите да ги користат одлуките на Европскиот суд за човекови права, како референтни одлуки во домашните случаи.

VI. ПИСМЕНА ЕВИДЕНЦИЈА

Содржина на писмената евиденција

Член 17

Писмената евиденција од член 16, став 1, алинеја 9 се состои од:

- менторски дневник, кој се изработува во стандардизирана форма од страна на Академијата и кој го води менторот за секој слушател под негово менторство;
- извештај од менторскиот тим за поединечните оценки на слушателот за реализираните активности кои се оценуваат и извештај за спроведените активности кои не се оценуваат;
- извештај од менторскиот тим за секој слушател за добиените бодови за целокупно реализираната практична настава;
- извештај за престојот и постигнатите резултати на слушателот во полиција и
- извештај за евалуација на секој ментор од страна на слушателите.

Збирниот распоред, извештајот за оценките на активностите, кои задолжително се оценуваат и извештајот за добиените бодови од целокупно реализираната настава за секој слушател, Академијата, ја доставува и до претседателите на судовите и јавните обвинители на јавните обвинителства, каде се изведувала практичната настава, како и до Судскиот совет на РМ и Советот на јавните обвинители на РМ, до кои се доставува и извештајот за резултатите од евалуацијата на менторите.

Содржина на менторскиот дневник

Член 18

Во менторскиот дневник, секој ментор неделно ги заведува и со свој потпис ги заверува следниве податоци:

- присуствата и отсуствата на слушателот вклучувајќи ги и неговите престои во други одделенија на истиот правосуден орган, на други државни органи, институции,
- описот на сите зададени и преземени активности и изработени процесни акти,
- опис на зададените задолжителни активности,
- степенот на учество и ангажираноста на слушателот во текот на практичната обука.

Упатување во Министерството за внатрешни работи (полиција)

Член 19

За слушателите определени за јавни обвинители, менторскиот тим, на почетокот на практичната настава, покрај другото го определува времето во кое слушателот се упатува во полиција.

Со рамковната спогодба со полицијата, Академијата определува обврска за одговорното лице на органот, институцијата или установата, во која е упатен слушателот, да определи лице, под чии насоки и надзор ќе работи слушателот за време на престојот и кое ќе изготви писмено известување за престојот на слушателот.

Лицето под чии насоки работи слушателот, треба истиот да го воведо во основите на работењето, како и да ги направи достапни документите, согласно со соодветните законски и подзаконски акти на Министерството за внатрешни работи.

Содржина на писменото известување

Член 20

Писменото известување од член 18 став 1 алинеја 5 од овој Правилник, ги содржи задачите што ги реализирал кандидатот, податоци за редовноста и успешноста во реализираните активности и описна оценка за прогресот во учењето.

Прогресот во учењето се изразува со следните описни оценки: незадоволителен, просечен и одличен.

Контакти на Академијата со координаторите

Член 21

Во тек на целата настава, Академијата е должна да биде во постојан контакт со координаторите од сите апелациони подрачја и еднаш месечно да одржи средби во односното менторско подрачје, како и две средби со координаторите на сите менторски подрачја во текот на практичната настава.

Регионални координатори

Член 22

За секое апелационо подрачје каде има најмалку двајца слушатели, Академијата определува по еден регионален координатор од редот на координаторите за тоа апелационо подрачје.

Во подрачјето каде има повеќе од десет слушатели, се определуваат двајца координатори (еден од редот на судиите и еден од редот на јавните обвинители).

Регионалниот координатор ги контролира плановите на активностите за практична работа на сите слушатели од тоа апелационо подрачје заради усогласување на активностите, правилниот распоред на учесниците, движењето во другите оддели на судовите, јавните обвинителства и полицијата.

VII. СЛУШАТЕЛИ ВО ПРАКТИЧНАТА НАСТАВА

Права на слушателите

Член 23

Слушателите за време на практичната настава имаат право на:

- плата на виш судски советник во основен суд и други надоместоци од плата согласно со закон;

- ефективна практична настава за стекнување знаења и вештини неопходни за извршување на судската или обвинителската функција;
- континуирано вреднување на нивните стекнати знаења и вештини, според единствени критериуми и елементи, јавно објавени пред почетокот на наставата, како и објективно оценување на сите предвидени форми за вреднување, согласно со овој Правилник;
- користење на библиотеката, наставните материјали, опремата и просториите на Академијата, како и на соодветната институција каде се изведува практичната обука, а според утврдените правила на институцијата;
- писмено евидентирање на редовноста, активноста, степенот и квалитетот на исполнување на задачите и обврските;
- оценување на секој ментор на крајот на практичната настава во одделната материја, според евалуационите листи, изготвени од Академијата, кои се доставуваат до стручната служба на Академијата;
- доставување сугестии, предлози и прашања кои се од значење за реализирањето на наставата и тоа до менторот, координаторот и стручната служба на Академијата.

Обврски на слушателите

Член 24

Учесниците имаат обврски :

- редовно да ја посетуваат практична настава, почитувајќи го работното време и согласно правилата за редовност воспоставен во институцијата во која се изведува обуката, за што евиденција води односната институција;
- да ги реализираат сите задолжителни активности предвидени во членот 31-33 од овој Правилник;
- покрај задолжителните писмени акти од член 32 од овој Правилник, во текот на целата практична настава, слушателите определени за судии треба да изготват 20 граѓански и 20 кривични пресуди додека се на практична настава во основен суд на кривични и граѓански предмети и 10 обвиненија додека се на практична настава во основно јавно обвинителство;
- покрај задолжителните писмени акти од член 33 од овој Правилник, во текот на целата практична настава, слушателите определени за јавни обвинители треба да изготват 20 обвиненија, 5 предлог спогодби, 5 решенија за отфрлање на кривични пријави, 5 наредби за спроведување истраги, 5 наредби за запирање на истраги и најмалку 10 пресуди (5 пресуди од граѓанска област и 5 пресуди од кривична област) додека се на обука во основните судови;
- покрај задолжителните симулирани судења во текот на целата практична настава, слушателите определени за судии да реализираат четири симулации (по две во улога на кривичен судија, две во улога на граѓански судија, а слушателите определени за јавни обвинители, четири симулации во улога на јавен обвинител;
- активно да учествуваат во сите дејства за кои е надлежен судијата, односно јавниот обвинител кој е нивни ментор;
- активно да ги следат измените на домашното законодавство и да ја пратат праксата на ЕСЧП од материјата на која работат;
- претходно да ги информираат координаторот и стручната служба на Академијата за секоја промена на оддел, суд, јавно обвинителство или полиција, како и за сите пројавени

прашања и проблеми во практиката кои се од значење за непречено и успешно спроведување на Програмата за практична настава.

Активности кои го одразуваат активното учество

Член 25

Активното учество од член 24 став 1 алинеја 6 од овој Правилник ги опфаќа особено следниве активности:

- помагање на судијата/јавниот обвинител во секојдневната работа, особено при подготовката на предметите, изработка на нацрт-пресуди, обвиненија, наредби, решенија за отфрлање на кривични пријави како и на други процесни одлуки;
- присуство на судење и учество во симулации;
- подготовка на писмената кореспонденција со другите органи и институции по укажување на менторот;
- учество во заеднички дискусии со судиите и јавните обвинители, како и во анализата на судската практика на сите нивоа, на материјалното и на процесното законодавство;
- подготовка на нацрт- воведни и завршни зборови и жалби кои ќе им ги довери менторот;
- подготовка на план за истрага;
- присуство на спогодувања;
- присуство на истражни дејствија преземени од јавниот обвинител;
- преземање на други активности по избор на менторот или по сопствен предлог за кои менторот смета дека ќе придонесат за оспособување на слушателот за примена на стекнатите знаења во практиката.

VIII. МЕТОДОЛОГИЈА НА ИЗВЕДУВАЊЕ НА ПРАКТИЧНАТА НАСТАВА

Опфат и содржина на практичната настава

Член 26

Практичната настава се изведува според Програмата за практичната настава и Планот за практична работа со слушателите што го донесува секој ментор и се разликува во зависност од тоа дали се однесува на слушатели определени за судии или јавни обвинители.

Практичната настава на слушателите определени за судии опфаќа:

- работа во основен суд на граѓанска материја;
- работа во основен суд на кривична материја;
- работа во апелационен суд и
- работа во основно јавно обвинителство.

Практичната настава на слушателите определени за јавни обвинители опфаќа:

- работа во основно јавно обвинителство;
- работа во вишо јавно обвинителство;
- работа во основен суд и
- работа во полиција.

Форми на реализација на практичната настава

Член 27

Практичната настава, во зависност од тоа дали се однесува на слушателите определени за судии или јавни обвинители се реализира преку повеќе активности и тоа:

- помагање на менторот во извршување работи од неговиот делокруг;
- самостојно водење предвиденција;
- самостојно следење и евидентирање на движењето на предметот;
- кореспонденција со органите и институциите според напатствијата на менторот;
- подготвување и реферирање на предметот;
- прибирање потребна библиографија и странски одлуки, особено праксата на Европскиот суд за човекови права за решавање на предметот;
- дискусија и предлог-одлука по завршување на судењето;
- дискусија и предлог-одлука по кривични пријави;
- собирање потребни известувања;
- учество во истражни дејствија;
- планирање на истрага;
- пишување процесни решенија и жалби;
- пишување предлог спогодби;
- пишување пресуди и обвиненија;
- симулации на судења;
- симулации на спогодувања;
- изработка на извештаи, записници за одделни процесни дејства и
- изработка на извештај од присуство на обука.

Упатување на слушателите определени за јавни обвинители во полиција за време на практичната настава во јавно обвинителство

Член 28

Менторите задолжително ги испраќаат слушателите определени за јавни обвинители во Министерството за внатрешни работи додека се на практична настава во јавните обвинителства.

IX. ОЦЕНУВАЊЕ НА КАНДИДАТИТЕ

Цел на оценувањето

Член 29

Во текот на практичната настава секој слушател може да освои најмногу до 20 бодови.

Вреднувањето на постигнатиот успех на слушателите во практичната настава го вршат менторите.

Оценувањето има за цел:

- да се поттикне слушателот за учество во сите активности;
- да се верификуваат постигнатите способности и вештини;
- да се оцени неговата подготвеност за извршување на судиската /обвинителската функција.

Елементи за оценување

Член 30

Вкупниот број бодови што ги освоил секој слушател се добива на следниот начин:

- врз основа на добиените поединечни оценки за задолжителните активности од член 32 – 33 од овој Правилник, од кои можат да добијат најмногу до 15 бода;
- врз основа на постигнатиот успех во целокупната практична настава, кој се вреднува најмногу до 5 бода.

Видови задолжителни активности

Член 31

Видот на задолжителните активности кои се оценуваат во текот на практичната настава се определува во зависност од околноста дали слушателите се подготвуваат за судии или за јавни обвинители.

Задолжителни активности за слушателите определени за судии

Член 32

Задолжителни активности кои се оценуваат за слушателите определени за судии се:

- изработка на 5 кривични пресуди;
- изработка на 5 граѓански пресуди;
- реализирани 5 симулации во улога на судија на главна расправа во кривичната постапка;
- реализирани 5 судења во улога на судија на главна расправа во граѓанска постапка.

Задолжителни активности за слушателите жопределени за јавни обвинители

Член 33

Задолжителни активности кои се оценуваат за слушателите определени за јавни обвинители се:

- изработка на 5 обвинителни акти,
- изработка на 2 предлог спогодби,
- изработка на 3 решенија за отфрлање на кривични пријави,
- реализирани 10 симулации во улога на јавен обвинител на главна расправа.

Критериуми за оценување на задолжителните писмени акти

Член 34

Оценувањето на задолжителните писмено изработени акти (кривични и граѓански пресуди, обвинителни акти, решенија за отфрлање на кривични пријави и предлог спогодби) се заснова на следните критериуми:

- форма и содржина;
- логичка анализа и оценка на фактите и доказите;
- познавање и правилна примена на материјалните и процесните закони;

- јасност, разбирливост, стил и јазик.

Критериуми за оценување на задолжителните симулации во улога на судија

Член 35

Оценувањето на задолжителната реализирана симулација на судење во улога на судија, на слушателот, се заснова на следните критериуми:

- способноста за подготовка на предметот за судење;
- способноста за раководење со главна расправа во кривичен и граѓански предмет;
- односот со странките и другите учесници во постапката за време на судењето;
- познавањето на материјалните и процесните закони и нивната правилна примена во практиката.

Критериуми за оценување на задолжителните симулации во улога на јавен обвинител

Член 36

Оценувањето на задолжителната реализирана симулација на судење во улога на јавен обвинител се заснова на следните критериуми:

- способноста за подготвување на предметот за судење;
- способност за давање воведни зборови;
- способност за директно, вкрстено и дополнително испитување;
- познавањето на материјалниот и процесниот закон;
- односот со судот, одбраната и другите учесници во постапката;
- способноста за давање завршен збор.

Начин на оценување на задолжителните активности

Член 37

Оценувањето на секоја писмено изработена задолжителна пресуда, обвинение, решение за отфрлање на кривична пријава и предлог спогодба е во зависност од околноста дали се работи за слушател, определен за судија или за јавен обвинител и за секоја реализирана задолжителна симулација се изразува со поединечна оценка.

Сите предвидени писмени акти како задолжителни активности на слушателите определени за судии и јавни обвинители се оценуваат со оценки од 1 до 5, при што може да се добиваат и меѓуоценки односно 1,5; 2,5; 3,5; и 4,5 а сите симулации на судења во улога на граѓански или кривичен судија или во улога на јавен обвинител, се оценуваат со оценки од 1 до 10 при што може да се добиваат и меѓуоценки односно 1,5; 2,5; 3,5; 4,5; 5,5; 6,5; 7,5; 8,5; и 9,5.

Оценувањето на задолжителните активности го врши целиот менторски тим, по реализација на секоја задолжителна активност, а оценките се запишуваат во менторскиот дневник.

За оценувањето на слушателот, координаторот составува Извештај за секоја поединечна оценка за задолжителните писмени акти и за задолжителните симулации.

За активностите кои се оценуваат заедно со Извештајот за оценување, како и за спроведените активности кои не се оценуваат координаторот на секој менторски тим е должен да го извести претседателот на судот и јавниот обвинител на односното обвинителство.

Вреднување на постигнатиот успех за целокупната практична настава

Член 38

Постигнатиот успех за целокупната практична настава се вреднува според степенот на стекнати компетентности, способности и вештини за извршување на судската / обвинителската функција.

Успехот според оваа основа се вреднува со бодови од 1 – 5, а оценувањето се врши само со цели бодови, без децимали.

Вреднувањето на учесникот според оваа основа го врши целиот менторски тим, по завршување на практичната обука.

Освоените бодови на учесникот, координаторот ги запишува во менторскиот дневник, а менторскиот тим изготвува Заеднички извештај за критериумите според кои учесникот ги освоил бодовите.

Заедничкиот извештај се доставува до Академијата и до претседателот на судот, односно до јавниот обвинител на односното обвинителство каде се изведува практичната настава.

Критериуми за оценување

Член 39

Оценувањето на постигнатиот успех за целокупната практична настава на слушателот, се заснова на следните критериуми:

- оценка на квалитетот на изготвените судски одлуки, односно квалитетот на обвиненијата и другите јавнообвинителски одлуки и реализираните симулации;
- посветеност кон извршување на зададените задачи како и иницијативност за преземање на други задачи, како друга дополнителна активност на слушателот за време на практичната настава;
- стекнати способности и вештини на слушателот;
- однесувањето за време на работното време, однесувањето кон колегите и судско обвинителска администрација.

Квалитетот на изготвените писмени акти

Член 40

Квалитетот на изготвените судски одлуки, односно квалитетот на обвиненијата и другите јавнообвинителски одлуки и реализираните симулации ќе се оценува особено според следните показатели:

- способноста за одлучување и решавање,
- законитоста на одлуките – познавањето на материјалното и процесното право,
- образложеноста на одлуките,
- јасноста и разбирливоста на одлуките,
- брзината на изработка на одлуките,

- број и квалитет на решени предмети,
- вештината за водење на судскиот процес, односно застапувањето на обвинението во текот на симулациите,
- непристрасноста при одлучувањето, слободата во изразување на мислењето и самостојноста во одлучувањето,
- точноста на донесените одлуки при симулациите.

Друга дополнителна активност

Член 41

Другата дополнителна активност предвидена во член 24 став 1 алинеја 6 од овој Правилник ќе се оценува особено според следните показатели:

- присуство на судење на слушателот,
- способноста за усно изразување,
- преземање на истражни дејства доверени од менторот,
- успешноста на улогата во симулираните судења,
- успешност во симулациите на спогодување,
- способноста за изработка на план за истрага,
- учеството на слушателот во дебати,
- степенот на логичко-аналитичко размислување,
- број на прифатени идеи кои му ги дал на судијата/јавниот обвинител за подобрување на ефикасноста на работењето,
- учество во предевиденција и подготвување и реферирање на предметите,
- учество на меѓународни натпревари.

Стектати способности и вештини

Член 42

Стектатите способности и вештини на слушателот за време на менторирањето, менторот ќе ги оценува особено преку следните показатели:

- мотивацијата за работа,
- етичко однесување,
- ставот кон професионално навремено совесно извршување на зададените задачи,
- успешност во воспоставување контакти и комуницирање,
- подготвеност за работа во тим,
- односот со менторот, другите судии/јавни обвинители и останатите вработени,
- умешност за разрешување на конфликтите со спогодување,
- успешноста во организирањето на времето.

Однесување кон работата

Член 43

Однесувањето кон работата за време на работното време на слушателот, менторот ќе го оценува и преку следните показатели:

- степенот на извршување на доверените задачи според планот за практична работа,
- обидите и идеите за унапредување на ефикасноста на работата на судот/јавното обвинителство,

- неговите организаторски способности,
- идеите за поекономично користење на ресурсите (луѓе, опрема, материјали),
- бројот на напишани статии, есеи, извештаи, информации,
- употребата на дополнителна литература од интернет, судска практика, особено на Европскиот суд за човекови права и други правни извори,
- активно учество со судијата/јавниот обвинител на семинари и на други едукации.

Пресметување на крајните бодови

Член 44

За секој слушател, стручната служба на Академијата врши пресметување на крајните бодови.

Пресметување на добиените бодови, врз основа на оценките кои слушателот ги добил од задолжителните активности, се врши така што се собираат сите добиени поединечни оценки и збирот се дели со 10.

Пресметувањето на крајните бодови што слушателот ги добил во практичната настава се добиваат со собирање на освоените бодови од реализираните задолжителни активности и бодовите добиени за постигнатиот успех во целокупната практична настава.

X. ЈАВНОСТ НА ОЦЕНУВАЊЕТО

Начин на информирање на учесниците за оценувањето

Член 45

Заради обезбедување јавност во оценувањето, менторите се должни пред почетокот на менторирањето да ги известат слушателите за Планот на практичната обука, за активностите што ги планираат и за начинот и критериумите на кои ќе бидат оценувани.

Координаторите се должни да го известат слушателот за секоја добиена поединечна оценка за задолжителните активности, во рок од 3 дена по формирањето на истата од страна на менторскиот тим.

Академијата, по формирање на збирните оценки на слушателите, составува ранг-листа за успехот на слушателите и ја објавува на огласната табла и на веб-страницата на Академијата.

XI. ОДМОР И ОТСУСТВА

Дневен и неделен одмор на учесниците

Член 46

Слушателот во текот на практичната обука има право на дневен и неделен одмор.

Дневниот одмор слушателот го користи во времето кое е определено за дневен одмор во институцијата во која ја изведува практичната обука.

Отсуства на учесниците

Член 47

Слушателот е должен да го пријави однапред, или, ако за тоа постои оправдана причина, дополнително да го оправда секое отсуство од практичната настава.

Барањето за оправдување на отсуството слушателот го доставува до менторот под чие менторство работи, односно до лицето под чии насоки работи учесникот во институцијата во која престојува, а кое го известува менторот за отсуството.

Менторот ја оценува оправданоста на отсуството и во писмена форма изготвува потврда за оправдано или потврда за неоправдано отсуство, а истовремено отсуството го евидентира во Менторскиот дневник.

За секое отсуство на слушателот од практичната настава (оправдано или неоправдано), менторот веднаш ја известува стручната служба на Академијата заради регистрирање на истото.

Прекин на практичната настава

Член 48

Ако втората фаза – практична настава на слушателите се одвива и во текот на судската ферија, а слушателите не користеле годишен одмор додека ја следеле теоретската настава, имаат право на прекин на практичната настава во траење од три недели, а кое временски е определено со Програмата за практична настава за секоја генерација поодделно.

XII. ОДРЖУВАЊЕ НА РЕДОТ И ДИСЦИПЛИНАТА И ДИСЦИПЛИНСКА ОДГОВОРНОСТ НА УЧЕСНИЦИТЕ

Права и обврски на слушателите

Член 49

За време на практичната настава, слушателите се должни да ги почитуваат редот и дисциплината на Академијата и на органот каде ја изведуваат практичната обука.

Одговорноста за сторена дисциплинска повреда е уредена согласно Законот за Академијата и подзаконските акти на Академијата.

Сите изречени дисциплински мерки се прилагаат кон досието на учесникот и се доставуваат до претседателот на судот, до јавниот обвинител на обвинителството каде слушателот ја изведувал наставата и до Судскиот совет на РМ и Советот на јавните обвинители на РМ.

Видови дисциплински повреди

Член 50

За дисциплинска повреда се сметаат следниве однесувања:

- неоправдано отсуство од практична обука;
- неоправдано неисполнување на доверените задачи од менторот;
- непристојно однесување кон менторите и другите вработени во институцијата во која ја добиваат практичната обука;

- несовесно однесување кон опремата и имотот на Академијата и кон институцијата во која се изведува практичната обука што би можело да доведе до нивни оштетувања;
- однесување со кое потешко се нарушува угледот на Академијата;
- откривање на содржината и податоците за конкретни судски и обвинителски предмети што ги стекнале во тек на обуката во институцијата во која ја добиваат практичната обука, а кои имаат доверлив карактер.

Менторот кај кого слушателот ја изведува практичната настава е должен за секое од горенаведените однесувања веднаш да го извести директорот на Академијата, како и претседателот на судот и јавниот обвинител на обвинителството, заради преземање на понатамошни мерки.

Дисциплинска постапка

Член 51

Во дисциплинската постапка спрема учесниците се применуваат одредбите од член 34 - 42 од Правилникот за почетна обука – теоретска настава.

ХП. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 52

Овој Правилник влегува во сила со денот на негово донесување од страна на Управниот одбор на Академијата.

Правилникот се објавува во „Службен весник на Република Македонија“ и на веб - страницата на Академијата.

Бр. 02-364/7
5 септември 2014 година
Скопје

Академија за судии
и јавни обвинители Павел Шатев
Управен одбор
Претседател,
Лилјана Спасоска, с.р.